

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація
"Свобода"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНС003: (201) 451-2200

РІК ХСІІ. Ч. 221.

ДЖЕРЗІ СІТІ | НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 19-ГО ЛИСТОПАДА 1985

ЦЕНТІВ 25. CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 19, 1985

No. 221.

VOL. XCII.

УВАН Канади взяла участь в конференціях тисячоліття християнства

Вінніпег, Ман. — Українська Вілла Академія Наук в Канаді взяла участь в науковій конференції Тисячоліття Хрищення Русь-України, яка відбулася в Римі в дні 5-8 жовтня ц.р. Господарем цієї конференції був Український Католицький Університет, подібно як в першій конференції того роду була Українська Православна Церква в ЗСА, згідно Дім Култури в Бавнд Бруку. В неопівні шість місяців після відбуття першої конференції в ЗСА відбулася т.зв. європейська в Римі. В обох конференціях УВАН Канади була заступлена своїми представниками. В першій брав участь д-р Олег Герус, а в Римі д-р Михайло Марунчук. Він теж виступав з доповіддю п.н. «Історичне тло пастирського листа Митрополита Андрія „Не вбій“».

Пастирський лист „Не вбій“, казав доповідач, був прямим голосом в протиставленні до нацистської окупантської політики в Україні — людобствства, зокрема ліквідації життів на східних теренах Європи. Цей пастирський лист був частинною еконфіскацією окупантською цензурою. Мимо цього пастирське слово архипастира дійшло до широких мас вірних. Коли людобствство в Україні

ступенувалося, Митрополит Шептицький писав теж протестні листи до керівної німецької влади, включно з Гімлером.

З ділового листування Митрополита Андрія з колами Ватикану та своїми близькими і дальшими співробітниками видно, що Митрополит Андрей засуджував одверто німецьку політику в Україні вже з початком 1942 року. Крім батьківського слова та пастирських поучень, Митрополит Андрей безстрашно ангажувався в переходуванні життя. Світ досі, включно з жидями, не оцінив належно цієї великої посягати людству цього Архипастира говорив доповідач.

Оби конференції, в Бавнд Бруку і в Римі, відбулися заходами Комітету наукового конгресу Тисячоліття Хрищення Русь-України, оформленого в 1984 році в Мюнхені, під головуванням ректора Українського Вільного Університету д-ра Володимира Яніва.

У зв'язку зі з'їздом канадських вчених в червні 1986 року у Вінніпегу, УВАН в Канаді влаштує три наукові сесії, присвячені Тисячоліттю Хрищення, дві в англійській мові й одну в українській. Крім цього, планує видати два наукові збірники, присвячені тисячоліттю.

М. Дупляк переобрана на голову ООЛ

Йонкерс, Н.Й. — В суботу, 19-го жовтня ц.р., тут в приміщенні Дому СУМА відбувся ХХ Крайовий з'їзд Організації Оборони Лемківщини.

Учась у ньому взяло 57 делегатів та багато гостей. Слід підкреслити, що поважає число учасників з'їзду становили делегати з найновішої еміграції, молоді люди, віком 20-30 років, які є членами відділів ООЛ.

Зборами керував Президент у складі: інж. Б. Чайківський, голова, М. Мицько, заступник голови, Леся Гой і Василь Майкович, секретарі. До Почесної президії запрошено: д-ра І. Гвозду, голову Світової Федерації Лемків, д-ра Я. Падару, голову Наукового Товариства ім. Шевченка, та д-ра П. Гоя, голову Фондації Українського Вільного Університету.

Після звітів керівних органів ООЛ в дискусії заборало голос багато делегатів, які порушували різні ділянки праці організації. Спеціальну увагу присвячено справі допомоги потребуючим українцям у Польщі.

На внесок Номінаційної комісії, одноголосно вибрано нову Крайову управу, яку знову очолила Марія Дупляк.

Того самого дня вечором відбувся бенкет. Учась у ньому взяли: в заступстві

єпископа Василя Лостена — о. Тарас Галонка — економ Епархії Стамфорду, о. Іван Кашка, парох української католицької церкви в Стоун Пойнт, Н.Й., представники багатьох централних та місцевих організацій. Надійшли письмові привітання від українських Церков, католицької і православної, та від крайових установ. Доповідь „Лемківщина сьогодні“ виголосила М. Дупляк.

У мистецькій частині вечора виступив танцювальний ансамбль Осередку СУМА в Йонкерсі та бандурист К. Блюм, який крім гри на бандурі виконав кілька українських народних мелодій на цимбалах та сопілках.

Після бенкету відбулась завава під звуки оркестри „Журавлі“.

ПЕРТАМБОВСЬКА ОКРУГА ВІДБУДЕ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

Джерзі Сіті. — Як уже інформовано, Пертамбовська Округа, головною якою є Михайло Захарко, відбуде організаційні наради в неділю, 24-го листопада в залі церкви св. Михайла в Менвілі, Н.Дж. Про справу УНСОУ говоритиме головний радний Андрій Кейбіда.

А. Мадай матиме виставку в УІА

Нью Йорк. — Відкриття виставки нових дереворитів мистця Андрія Мадаю відбудеться у п'ятницю, 22-го листопада ц.р., у 8-й год. вечора, тут в Українському Інституті Америки.

Любителі мистецтва є запрошені на відкриття, де матимуть нагоду зустріти молодого мистця із Філадельфії. А. Мадай, 31-річний мистець, народився в Філадельфії, де закінчив Академію мистецтва на повній чотирирічній стипендії. Пізніше поїхав до Риму, де продовжував студії в Університеті св. Климента. Теж вчив техніку іконографії від ієромонаха Ювеналія при маістері св. Теодозія Студита, у Кестельганзальфо.

Мистецькі праці А. Мадаю здобули славу в Америці і Канаді, він здобув різні нагороди.

Він мав 27 незалежних виставок та понад 65 разів брав участь у спільних виставках. Останньою А. Мадай розмалював середину української католицької церкви Благовіщення у Мелроуз Парк, Па., та запроєктував та виконав іконостас у цій церкві.

Виставка триватиме до 17-го грудня, та буде важною частинною конференції про Митрополита А. Шептицького, 7-го грудня в УІА.

Про ближчі інформації слід телефонувати до УІА на число (212) 288-8660.

В НЬО ЙОРКУ ІНТРОНІЗОВАНО НОВОГО ЄПІСКОПА

С. Бавнд Брук (Митрополита Канцелярія). — В неділю, 10-го листопада ц.р., відбулася урочиста інтронізація Вікарія Владика Митрополита, Антонія на катедру Єпископа Ньюйоркського. Акт інтронізації довершив Владика Мстислав Митрополит УПЦеркви в ЗСА і першоіспарх УАПЦеркви в діаспорі в країнах вільного світу.

Інтронізацію попередила відправа соборної архієрейської Служби Божої, яку очолили Владика Митрополит Мстислав і Єпископ Антоній, а яким сослужили настоятель катедрі св. Володимира в Нью Йорку протопресвітер Володимир Базилевський, протоієрей К. Каліновський, о. Ф. Тамбурелло, протодиякон Володимир Поліщук і дякон Є. Мацишин. Прислужували студенти Семінарії Ю. Гільтайчук і Т. Руденко. Урочистість відправи збагатили спів катедраального хору під орудою маестра Михайла Лева.

Грамоту Собору Єпископів УАПЦеркви про призначення Владика Антонія на Єпископа Ньюйоркського відчитав Владика Митрополит, а після нього повторив що грамоту англійською мовою дякон Є. Мацишин. Єпископ Антоній подякував Митрополитові і Соборові Єпископів за обдаровання його високою місією єпископського служіння Церкви і українському народові.

Цю урочистість закінчив своїм словом до Владика Антонія його святий Митрополит Мстислав, виявляючи, яку важну роль в житті УПЦеркви в ЗСА виконала Ньюйоркська катедра парадія, зокрема після закінчення останньої світової війни, коли її очолював незабутній бл. п. отець Лев Веселовський. На заклики протодиякона В. Поліщука, могутнім молитвам владика Митрополитові Мстиславу та Єпископові Антонієві відповів катедральний хор.

Інтронізаційну урочистість закінчив святковою трапезою, господарями якої були Управа катедр та катедральне сестрицтво. Започаткував трапезу коротким словом о. В. Базилевський. Страви поблагословив Владика Митрополит. Дальше ведення програми було доручено голові катедральної Управи І. Курасовському. Під час трапези вітали Владика Антонія представники громадських організацій. Від Консисторії УПЦеркви в ЗСА привітав Владика член Консисторії Тома Бурка, бажаючи Владичі Божих ласк, здоров'я та успіху в його архипастирській праці.

Словом сердечної подяки всім, хто вітав і обдарував його закінчив цю урочистість Владика Антоній.

Справу УКЦеркви в Україні дискусують на жидівсько-християнському панелі

Чикаго (Філія УКУ). — Заходами Міжрелігійного комітету дії в справах соєвських жидів та Жидівсько-американського комітету відбувся тут 3-го жовтня ц.р. публічний панелі — слухання у справі релігії в СССР. Конференцію — панелі організувала римокатолицька сестра Анна Гіллен, що є директором згаданого міжрелігійного комітету. Слухання низки свідків-доповідачів відбулося в католічному університеті ДіПол перед визначним панелем, до якого належав пастор Олекса Гарбузюк з Українського Євангельсько-Баптистського Об'єднання, М. Лазар, голова Жидівсько-американського комітету в Чикаго, проф. А. Лякоу в Чикагському теологічному семінарії, о. Д. Монтальбан із римокатолицької архієпархії в Чикаго, член міської ради М. Оберман, конгресмен Джан Портер та сестра М. Трансклер з Крайової коаліції римокатолицьких монахинь.

Владика Антоній

Надзвичайно зворушливим був момент передачі композитором М. Левом Владичі Мстиславу свого останнього твору „Володимирська симфонія“, яку автор написав для відзначення Тисячоліття Хрищення України.

Зворушливим величезним дарунком, Владика Мстислав обняв автора та подякував йому за його труд і обдаровання ним УПЦеркви. Владика Митрополит запевнив, що доложити усіх старань, щоб цей труд появився якнайшкоре друком та знайшовся в книгозбірнях світу.

При цій нагоді Владика Мстислав поділився радощами і смутками в поточному житті УПЦеркви у вільному світі. Не зважаючи на постійні спроби соєвської агентури внести неспокій в життя окремих клітин Церкви в різних країнах її існування і дії, найбільш дошкульним явищем у її житті у вільному світі являється нестача священиків. Митрополит поінформував, що з метою зарплати цьому лихові, він уважав за доцільне обов'язки інспектора Семінарії св. Софії доручити своєму вікарієві, Владичі Антонієві. Та не зважаючи на всі труднощі і перешкоди, УПЦерква з почестю виконує своє післанництво, та гідно й авторитетно репрезентує побожний український народ поза межами України. Свідомством на це може бути і запрошення президентом Роналдом Регеном Митрополита Мстислава на зустріч Президента з чільними представниками Церков і релігійних об'єднань в ЗСА, що відбулася в Білому Домі в п'ятницю 8-го листопада ц.р.

Словом сердечної подяки всім, хто вітав і обдарував його закінчив цю урочистість Владика Антоній.

В Польщі створена підпільна політична партія

Варшава. — Західні журналісти, акредитовані в Польщі, покликаючись на дисидентські джерела, повідомили, що тут створилася Партія вільної польської демократії. Вона має на меті боротися за незалежність країни.

Минулого тижня сповнилося 67 років з дня проголошення незалежності країни, яка 123 роки перебувала під пруським, австрійським і російським пануванням. В той день засновники нової підпільної політичної партії зібралися в Кракові на могилі маршала Юзефа Пілсудського і прирекли боротися за незалежність Польщі.

11-го листопада 1985 року ми прийшли сюди, щоб оголосити про створення партії вільної польської демократії. Ми клянемся перед Богом і прахом національних героїв боротися за відновлення повного суверенітету, незалежності і демократії, — сказано у прокламації, підписаній псевдонімами засновників нової партії. Вважають, що серед тих, які підписали її, є два колишні лідери профспілкового об'єднання „Солідарність“ і представники польської інтелігенції.

Засновник „Солідарності“ Лех Валенса вітає створення нової партії, але казав, що не залишить профспілку і буде продовжувати боротьбу, щоб „Солідарність“ знову стала легальною організацією.

Стало відомо, що творці нової партії вважають невідчужим 16-місячне легальне існування „Солідарності“.

Як сказав один з засновників нової партії, членом „Солідарності“ не вдалося довести незалежності країни. В 1979 році в Польщі була створена конфедерація за незалежну Польщу. Її засновник Лешек Мочульський заявив тоді, що ця партія була першою дисидентською політичною партією у Східній Європі. Всі, хто входив до складу керівництва конфедерації, досі перебувають у тюрмі.

А. Осадца і Г. Журавель виграли вибори в Глен Спей

Глен Спей, Н.Й. — Після вісьмох літ, як міський радний у місті Ламберленд, Н.Й. (Глен Спей — це одна із ділянок того міста) у виборах 5-го листопада ц.р., архітект Аполінарій Осадца був перевибраний знову на пост міського радного на наступних чотири роки.

У тих же виборах Григорій Журавель був вибраний на міського податкового асесора. Обидва кандидати були вибрані з республіканської листи кандидатів.

У СВІТІ

ПРОТЕСТАНТСЬКИЙ ПРОВІДНИК і колишній кандидат на президента від Демократичної партії Джессі Джексон заявив кореспондентам, що він виїжджає до Женеві, щоб там у місті зустрічі президента Роналда Регена з Михайлом Горбачовим, „голосити справу миру“. Джексон підкреслює, що „ми мусимо їхати до Женеві і змагатися за справу миру на землі“.

ГЕОРГІЙ АРБАТОВ, директор інституту для вивчення проблем ЗСА і Канади, заявив кореспондентам в Женеві, що він надіється на успіх розмов між президентом Роналдом Регеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Михайлом Горбачовим. Арбатов прибув вже до Женеві з численними соєвськими дорадниками Горбачова. Двогодинна зустріч Арбатова і 11-ох інших соєвських „спеціалістів“ із західними кореспондентами, це перша соєвська спроба наголосити соєвську точку зору на справу вершинної конференції.

ВЕКИОБРИТАНІЯ І ІРЛАНДІЯ підписали договір, на підставі якого Дублін отримає практично незначну, але символічно дуже важну для ірландців дорадчу роль при вирішенні справ Північної Ірландії. Хоч поки що ніхто не знає подробиць цього договору, Ірландська Республіканська Армія устами свого речника заявила, що вона не визнає жадного договору, а тим більше не нагадує чи вмішування Дубліну у внутрішні справи Північної Ірландії.

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО Ройтерса інформувало, що в Туреччині військовий суд засудив 11 осіб на смерть, а 362 особи на різні терміни тюрми за участь у збройному нападі їхньої організації на державні установи в 1980 році, це перед перебранням владі в тій країні військовою хунтою. В тому числі вони вважали 25 осіб і поранили 20 та займалися організуванням партизанських груп в північній частині Туреччини. На розправу чекають ще інших 25 членів підпільної групи Дев Йоль, яка нібито нараховує 5,000 членів в цілій країні.

ПОЛІЦІЯ В ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКІЙ Республіці заарештувала 718 страйкуючих медичних сестер, студентів медичної школи і шпитальних помічників, які вийшли на страйк і домагалися підвищення платень, зрівняння їхнього статусу з білими робітниками. Страйками охоплені зокрема шпиталі в Йоганнесбурзі і Совето. Де посилено діє підпільна організація, центр якої перебуває за кордоном. Президент ПАР Пітер Бота заявив, що всі африканці, білі і чорні, будуть покарані за винятки, які підірвали основи держави і позбавляють населення належної медичної опіки. Суди гостро каратимуть зокрема тих осіб, які є членами підпільних організацій і діють під вказівками закордонних центрів.

ЧЛЕНИ УРЯДОВОЇ партії у Філіппінах і опозиційні групи погодилися на пересунення рішення заповіджених президентом Фердинандом Маркосом парламентарних виборів на 17-го січня 1986 року кажучи, що ані уряд, ані опозиція не матимуть можливості належно приготуватися до такої важкої події. Міністер зв'язків з політичними партіями Леонардо Перез заявив кореспондентам, що вибори правдоподібно відбудуться при кінці лютого наступного року, але в цій справі буде опублікований ще сильніший комунікат уряд і опозиційних партій. У Вашингтоні група конгресменів звернулася до президента Ф. Маркоса, щоб він офіційно завершив філіппінський нард і призначив країну, що вибори будуть дійсно вільні, під наглядом закордонних спостерігачів, бо тільки такі вибори можуть запевнити спокій у Філіппінах в майбутньому.

К. ВАЙНБЕРГЕР ПІДТРИМУЄ ПОЗИЦІЮ ПРЕЗИДЕНТА, — КАЖЕ ПЕНТАГОН

Вашингтон. Речники Пентагону, а зокрема головний дорадник секретаря Державного департаменту оборони Роберт Б. Сіме заявляють, що Каспар Вайнбергер не осуджує стратегії Білого Дому, зокрема самого президента Роналда Регена, запланованої на вершинній конференції в Женеві і не опонує до незвичного у Вашингтоні тону підходу до проблем Соєвського Союзу, він тільки побоюється, що росіяни, подібно, як на попередніх конференціях, будуть намагатися обдурити З'єднані Штати Америки „солідними“ словами, обіцянками і приховуватимуть правду про наявність їхнього ядерного озброєння.

Заява Пентагону була потрібна тому, що в газетах „Нью Йорк Таймс“ і „Вашингтон Пост“ з'явилися в суботу й неділю, 16-го і 17-го листопада нотатки про те, що між президентом Р. Регеном і секретарем Державного департаменту оборони немає згоди щодо жєневських розмов і що Вайнбергер виступав проти підписання будь-якого договору про редукування ядерної стратегічної зброї, бо такий договір фактично обмежить американську спроможність дозброєння і залишить за росіянами перевагу у всякому озброєнні.

Заява Пентагону не залишає сумніву, що між Р. Регеном і К. Вайнбергером немає жадних ідеологічних і тактичних розходжень. Тому, коли кореспонденти в Женеві запитали Президента ЗСА чи він наміряється звільнити секретаря Департаменту оборони за появу неузгодженої заяви у згаданих часописах, Р. Реген категорично заперечив такі думки і заявив, що він має повне довіря до К. Вайнбергера, який, як ніхто інший, турбується про успішність американської закордонної політики і зміцнення

престижу ЗСА у світі.

Очевидно думка про те, що листа до „Нью Йорк Таймс“ і „Вашингтон Пост“ міг написати сам К. Вайнбергер, викликала бурю протестів і незадоволення серед офіційних речників Адміністрації, зокрема в Державному департаменті. Державний секретар Джордж Шульц вимагає докладного дослідження цієї справи, вважаючи номінаційні листа в пресі „саботажом“ вершинної конференції. Політичні спостерігачі і кореспонденти не дуже довіряють заявою державного секретаря, бо вони вже раніше зарахували його до найбільш прихильних осіб в Адміністрації президента Р. Регена до справи переговорів з Москвою. Кажуть, що він був також „головним майстром“ приготування договорів про культурну й наукову співпрацю ЗСА з СССР, які правдоподібно будуть підписані відповідними речниками з обох сторін під час розмови Р. Регена з Михайлом Горбачовим.

Лист Пентагону не був офіційно висланий згаданим газетам, але вони зуміли отримати його „потайком“. Згаданий речник Пентагону пояснив кореспондентам, що з відомлення Департаменту оборони було приготовано для Президента і його дорадників для внутрішнього користування в Женеві і преса дістала цей документ нелегально. Цю справу перевіряють тепер відповідні чинники.

Москва, очевидно, зручно підхопила справу опублікованого листа і використала його для своїх пропагандистських цілей. Тепер, кажуть спостерігачі, якщо б у Женеві справи не йшли добре, М. Горбачов і його дорадники напевно похитнулися на „неодозгодність“ в Уряді ЗСА до справи роззброєння.

В АМЕРИЦІ

ДИРЕКТОР ЦЕНТРАЛЬНОЇ Розвідчої Агенції Вільям Кейсі в листі до сенатської комісії гостро обвинуватив законодавців, кажучи, що вони викривають методи і джерела Сі-Ай-Ей. В. Кейсі стверджує, що атаки конгресменів проти Сі-Ай-Ей є „неправильними“ та „необґрунтованими“.

ЦЕНТР ПРИРОДНИХ НАУК для охорони громадян стверджує, що всім компаніям ресторанів, які продають перекуски (наприклад, МекДональдс) вживають товщі з волового м'яса в їхніх харчах. Дослідники виявили, що споживання цього товщу може спричинити серцеві недуги.

ЯК ПОВІДОМИЛА представники жєневського пресового центру, що займається акредитацією репортерів, які прибувають до Женеві у зв'язку з зустріччю на вершинах, син президента Роналда Регена, Рональд П. Реген, буде висвітлювати переговори для журналу „Плейбой“. Реген молодший уже акредитований при пресовому центрі.

ЩЕ ОДИН РУМУНСЬКИЙ моряк, 45-річний Пауль Фіріка, не вернувся на поклад свого корабля, що стояв у порті Гюстону, і попросив політичного притулку в ЗСА. „Я не хочу вертатися до Румунії, бо там все просякнуто брехнею“, — сказав чиновникам Служби імміграції і натуралізації П. Фіріка. Він наслідствав приклад свого земляка Стефана Вернеа, моряка іншого румунського корабля, який недавно залишився у ЗСА.

НАЧАЛЬНИК ПОЛІЦЕЙСЬКОГО управління Філадельфії Рєгорі Самбор подав свою рєзигнацію. Цей крок зв'язаний з розпорядженням, яке видав Г. Самбор 13-го травня ц.р. в зв'язку з заворушеннями, викликаними групою чорних радикалів „Мув“, бомбардувати з повітря будинки, в яких засіли члени цієї групи. Ця акція спричинила пожежі, в яких згорів 61 дім і загинуло 11 осіб.

КРАЙОВИЙ ЦЕНТР пошуку пропавших дітей, який має відділи в 28 штетах, повідомив, що за перший рік свого існування він знайшов 2,600 дітей віком від 14 місяців до 17 років. Центр був заснований рік тому, після того, як стало відомо всій країні про трагедію в родині Волші, син яких, шестирічний Адам, був викрадений і вбитий. Ця трагедія лягла в основу телевізійного фільму „Адам“.

ЗА ОСТАННІЙ МІСЯЦ президент Роналд Реген дістав понад три мільйони листів, авори яких дають йому поради, зв'язані з переговорами на вершинах. „Вони бажать Президентові щасливої поїздки і підтримують його“, — сказала в інтерв'ю для газети „Ю-Ес-Ей Тудей“ директор поштового відомства Білого Дому Енн Тітгінс. Газета розповідає про лист, що його Р. Реген дістав від студентки з південної Каліфорнії. Студентка нагадала Президентові про виступ колишнього соєвського прем'єра Алексея Косігіна, який висловився за створення протракетної космічної оборони. Цитата з виступу А. Косігіна була включена Р. Регеном у виступ на ювілейній сесії Генеральної асамблеї ООН. Президент після студентки текст своєї промови з автографом.

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА

SVOBODA USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
 UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
 Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право вилучати матеріали, не відповідаючи на запитання. Незадоволення матеріалом повертатися не можна. Авторі, які хочуть отримувати копії своїх матеріалів, надіслати запитання до редакції. Редакція не відповідає за зміст оголошень. Редакція не відповідає за зміст оголошень. Редакція не відповідає за зміст оголошень.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00
 Для членів УНСОЮЗУ \$7.50 на 6 місяців, \$15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — \$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ідеалізм Регена

Поки підуть ці рядки до рук читачів — закінчиться вже давно запланована вершинна конференція у Женеві, передбачена на 19-20-го листопада 1985 року. За кілька тижнів перед цією конференцією лідерів двох суперпотуг відбулася з обох сторін пропагандивна кампанія. Підготовка до цієї конференції міністрами закордонних справ обох держав (в ЗСА вони називаються державними секретарями) — не довела була ні до чого. Ще два тижні перед цією Женевською конференцією полетіли до Москви, на запрошення з союзу, історик, державний секретар Джордж Шульц у товаристві радника Президента у справах крайової безпеки Роберта МакФарлейна і спеціаліста у справах роззброєння Пола Ніце. Коли вони вернулися до Америки, то за твердженням популярного нью-оркського шоденника союзу диктатор Міхаїл Горбачов на всі позиції делегатів мав ту саму коротку відповідь — "нет".

До цієї психологічної підготовки Женевської конференції належала теж 15-тихвилинна промова президента Регена у четвер, 14-го листопада ц.р., яку передавали через радіо й телевізійні станції. Промова була звернена до американського народу і тільки зрозуміла для американців. Бо для кремлівських володарів це щось цілком нове й незрозуміле, щоб тривкий мир обертати — як цього хоче Реген — на взаємному повному довірі всіх народів, на взаємній пошані і на свободному обміні ідеями. Большевицькому режимові чужа і несприйнятлива свобода людини — а Реген у своїй промові виразно підкреслює, що права людини мають не менш важливість для безпеки країни, як збройна сила. Реген підкреслював користь культурного обміну — педагогів, студентів, дослідників, техніків — і раз-у-раз запевняв про миролюбність Америки, яка нікому не загрожувала й жагуче прагне миру, опертого на справедливості й, як сказано вже, на взаємному довірі всіх народів.

Та остання промова Рональда Регена була ще одним висловом його філософського, "кредо" — ідеалізм і оптимізм. Реген застерігся, що він не може пророкувати великого успіху вершинної конференції у Женеві, але, відповідаючи на запит, що його сам собі поставив — чому і з чим він їде до Женеві — стверджував, що їде туди шукати тривкого миру. Водночас він застерігся, що може це не буде переломове історичне порозуміння між двома суперпотугами, але може бути "започаткування діалогу". Зрештою, червону нитку тяглась у промові Регена думка про потребу довіри між народами. Тут можна би закрити Рональда Регена деякий брак послідовності, бож він сам ствердив, що "воєн не роблять люди, тільки уряди". Отож можна здогадатися, що люди, які заселюють велетенський простір Євразії, прагнуть тієї самої волі, миру й добробуту, що їх прагнуть люди на північно-американському континенті, — але в реальній дійсності це не має значення, бо з волею і прагненнями людей в СРСР не рахується Кремль. І до Женеві не поїхали репрезентанти підсовєтських народів, а диктаторський лідер одної політичної партії, що її ціла духова настанова протилежна духовій настанові американського Президента й американських людей.

Рональд Реген відомий своїм красномовним талантом. Хоча він, як кожний державний лідер, має свого "спічрайтера" — таку місію у Білому Домі має м. ін. колишній синдикальний коментатор Патрік Бюкенен, — кожний прилюдний виступ Регена носить відпечать його власного "я". Він не відчитує написаного йому промови, він взагалі не читає, тільки промовляє, але так і відчувається, що те, що він говорить, це його переконання, це його світогляд. Світогляд глибокого ідеаліста й оптиміста — і завдяки тим своїм приметним рисам вдачі він здобув собі таку популярність в американському суспільстві.

Це був знову 15-тихвилинний красномовний "мастерстук", але та промова мусіла викликати на Кремлі цілком протилежне враження, як в американському суспільстві. Для американського суспільства Реген говорив самозрозумілі правди, для большевицьких проводирів — це була "імперіалістична пропаганда". У своїй промові Реген вимагав, щоб большевики перестали бути большевиками — це річ неревальна і неможлива. Тому ота остання передвершинна конференція промова Рональда Регена була відірвана від тієї дійсності, в якій народився, зріс і перебуває Міхаїл Горбачов та його однопіддмуці з Політбюро.

Тема моєї доповіді є про майбутнє, на підставі теперішнього: тобто, де ми є сьогодні і що ми маємо зробити щоб заповнити нашу майбутність.

Майже 110 років після того як перші українські піонери стали на вільній землі Вашингтона і 45 років після формального оформлення організованої української спільноти в Америці стан нашої громади залишився незадовільним. Так як було під час Книжкої Доби, під час Козацьких, під час Визвольних Змагань 1917-1921-их років і, нарешті, під час Другої світової війни наші внутрішні суперечки розділяли нас, так і сучасна ситуація може довести до остаточної катастрофи, тобто до цілковитої ліквідації організованого українського життя в ЗСА. Ясно, таку ситуацію наша громада не може стерпіти або навіть далі толерувати.

Тому перед нами питання: Що далі? Які засоби ми маємо вживати щоб поправити наше становище сьогодні і в майбутньому?

В основному нам потрібна єдність, особливо в цей час, коли брутальні напади на нашу громаду у формі знешчелення українського імені посилюються і, фактично, загрожують існуванню організованої української громади в майбутньому. Без єдності наші реактування, як вияв оборони нашої громади і українського народу, стануть зовсім не ефективними. І якщо це є причиною пропагування концепції єдності в нашій громаді, щоб довести цю акцію до успішного закінчення. Стремління до єдності в нашій громаді повинно відбутися не тільки тому,

Андрій Шевченко

"МИНУЛЕ НЕ МОЖНА ПРОМИНУТИ, А ЄЩЕ МАЙБУТНЄ"

— М. Руденко

(Програмова доповідь виступає на I Конвенції УАКР на Філадельфії 19-го жовтня 1985 року).

що такому явищу є кінцева потреба, але й тому що вона є дійсно бажана. Якщо від широго серця, від широго душі ми не будемо стремити до єдності, ми її не досягнемо. Тому, з доброї волі, ми повинні мати відкриті наші двері до повсякчасного корисного діалогу, щоб у висліді, досягнути єдності в нашій громаді.

В боротьбі проти знешчелення і русифікації

Сьогодні перед нами стоїть ряд проблем та питань які ми маємо розв'язати щоб такі заповнити нашу кращу майбутність. З усіх проблем, які стоять перед нашою громадою ні одна не є більш актуальною та важливою, як справа знешчелення української громади в ЗСА, яка набирає форм обвинувачення в пресі, радіо, телебаченні за т. зв. "грехи та злочини" українців, наклепи та закиди антисемітизму, осуджування не лише окремих осіб, але цілого українського народу. Наслідки таких акцій проти української громади є і можуть бути страшніми. У висліді таких інтенсивних нападів українська громада в ЗСА може втратити свій політично-національний характер.

Олександра Ткач

А НОВА ЗМІНА РОСТЕ...

Слізми в очах, але з радісними споминами, прийшла прощати своїх нових друзів з Америки. Всіх їх лунув гармонійно рідна пісня, безсильні спогади та ентузіазм до праці над молодими поколіннями. Навпередки оповідають, що сьогодні попросив їх з Богом наш знайомий з Нью Йорку, катехит Академії Кошубинського, — "пісня моєї країни? Чи не омана це, чи не хвороблива часом уява моя викликає галюцинації слуху? Я навіть трохи змішався. Але ні, це не уява: я чую, як пісня дужає, здійснюється вгору... Так це співать, але де і хто?" Залишаю свої клунки напризволяще й поспішаю в напрямку пісні. Вже здалеку розпізнаю милі личка студенток Педагогічного Курсу Українського Вільного Університету, чую молоді "баси" й студентів. Вони щойно передчура успішно покінчили свій вишкіл і тепер розлітаються до своїх "днізд". Це "канадська" група зі

дити певним кроком. Ця робота є дуже важливою. Людина, яка може схопити ту важливість, — це вчитель. Він мусить цілковито ажиться в ролі провідника молоді.

Ми українці зацікавлені, що маємо наш власний український Вільний Університет в Мюнхені. Він своїми Педагогічними Курсами допомагає учителям поглибити студії методики навчання та подає матеріал — що вчити. Є багато вчителів, які знають предмет, але не вміють його передати. Це буде темою Педагогічного Курсу УВУ наступного літа (1986). Цього року (1985) Педагогічний Курс подавав матеріал до навчання, підписував тим же нашою освіту. Я була заскочена, що стільки ще не знала чіткого в житті. Мені сподобалося, що викладачі були на університетському рівні. Спершу я думала, що ми знову будемо тільки ногами хляпастися в океані наук. Ні, ми навіть, можна сказати, не раз топчилися, а

багато, багато фондів, бо і легальні кошти і кошти репрезентативні є астрономічні. Тому створення спеціального фонду на цю ціль у висоті, прийнятній, мільйон доларів є абсолютна потреба, щоб відповідно провадити цю працю.

Друга річ — це та, що наша громада в цій діяльності мусить бути добре підготовлена і відповідно поінформована. Тому потрібно організувати відповідні конференції, семінари чи іншого роду засоби інформації в кожному місці згуртування української громади. До цього часу відбулося, мабуть, лише кілька того роду конференцій. Такі конференції мусять провадити досвідчені люди, які могли б інформувати громаду про суттєві справи і цим допомогли б приготувати відповідну стратегію боротьби. Хочу ще раз наголосити, що справа знешчелення української громади вимагає нашої негайної уваги та мусить бути пріоритетом серед всіх інших справ, бо від цього залежить наша майбутність. Очевидно не менш важливою справою є наша активність в обороні людських прав в Україні та в боротьбі проти русифікаційного процесу в Україні.

І тут важливо зрозуміти, що, якщо ми не зможемо ефективно применити акції знешчелення, то ми зовсім не будемо в силі вести працю оборони прав людини та боротьби проти русифікаційного процесу. Без сильної української політично-національного характеру, будь-які старання вести корисну та конструктивну роботу в цих ділянках стануть порожнім звуком.

Закінчення буде.

тоді знову почали плавати над водою". — Віра Вітук — учителька Школи Українознавства при "Самопоміч" в Нью Йорку.

"Кількість учителів українських предметів меншає кожного року. Це жаль, бо хто буде вчити майбутні покоління про нашу рідну батьківщину, про її чудову культуру, про славу минулого, про можливість в майбутньому? Хто буде вчити мову наших предків, цікаву й захоплюючу літературу, географію? Хто буде шукати й розбуджувати глибокі думки та ідеї філософії? Ясно, що педагогів потрібно в нашій українській громаді.

А цих людей треба приготувати до їхньої важливої ролі. Вони не можуть тільки собі стати вчителями. Треба вчитися й приготуватися дові роки, заки можна стати вчителем. І в цьому грас важливу роль Український Вільний Університет в Мюнхені. Там можна осягнути українське навчання, стати українським педагогом. Там є різні курси, а особливо Педагогічні Курси, які вишколюють наших майбутніх учителів...

Закінчення буде.

Роман Кухар

Модест Менцінський на платівках

(До 50-річчя від його смерті)

Заходами синів мистця-співака Модеста Менцінського (1875-1935), Юрія і Івана, які зберегли наспівання свого батька, віденська фонографічна фірма випустила минулого року в серії "Клясики Придвірної Опер" альбом сольових і оркестральних або фортепіанних супроводів нашого героїчного тенора світової слави, де на двох об'ємних платівках техніки довгого награвання передано сопок репродукцій його наспівів вокальних творів наших і передових європейських композиторів.

У цілому — значна кількість і багатий, якісний добір. Серед виконаних нашим оперним майстром точок чимало з репертуару Лисенка й Січинського, зате арії з опер належать головним чином німецьким (Вагнер, Моцарт, Флотов) та італійським (Верді, Пуччіні, Леонавалло) композиторам. Як відомо, Менцінський був чи не єдиним співаком-тенором українського походження, що прославився зокрема у трудних для виконання й голосово дуже вимогливих опер Вагнерівського циклу — "Перстен Нібелюнів", наприклад у "Валькірії", "Зігфріда", чи в "Сумерку богів". Співав він теж успішно ведучи партії тенора в інших операх того ж композитора, як у "Тангойзері", "Логенгеріні", "Майстерзінгерах", "Рієніці", "Летючою голляндцею", "Трістані й Ізольді", а теж у італійських операх "Аїда", "Отелло", "Тоска", "Паяци", і т.д.

Менцінський був видатним довголітнім членом-солістом Шведського Королівського Оперного Театру у Стокгольмі, а ще раніше — прекрасного театру в Франкфурті й Кельні та відомим згодом із своїх гостинних виступів на кращих оперних сценах, як у Берліні й Відні. Своєчасно зазнав він слави теж у своїх концертних поїздках по всьому європейському континенті. Нашим землякам був він зокрема відомий з концертів у Краю, де популяризував під час Першої світової війни й опісля національний гімн "Ще не

вмерла Україна" й сокілськ-маршову пісню "Соколи, соколи, вставайте в ряди". Десь на п'ятдесятому році свого життя припинив Менцінський оперну кар'єру й, поза принагідними концертами віддавався повністю педагогічній праці, вишколюючи ціле покоління шведських оперних співаків, між якими був і вчитель сучасної славної оперової співачки-сопраністки, Біргіт Нільсон.

Щодо згаданих платівок, то треба відмітити, що, на жаль, техніка репродукції наспівів Менцінського з 1910 року на платівці 1980-их років не дописала. Процес музичного виконання часто обривається, здебільшого на високих тонах великого голосу співака, що його волеюму платівки не можуть асортувати, тимто трапляються зіскакування з їхніх звукових колій, або застргання на тому ж самому місці. При відповідному регулюванні звуково-го об'єму награв можна платівками все ж таки з задоволенням користуватися. При "форте" вони, звичайно, не дописують, зате у стишій формі функціонують. Навіть за таких недосконалих технічних передумов зразу видно майстерність проспіву й голосову красу Модеста Менцінського, одного з найкращих виконавців, важко Вагнерівської музики. Особливо ж його виконання Лисенкових сольових, зокрема пописових точок мистця "Мені однаково", "Гетьмані", "Ой Дніпре, мій Дніпре", "Минають дні, минають ночі", "Ой одна я одна", як і сольовий Дениса Січинського "Як почується вночі", "Із сліз моїх, любовко, виродилось", "Фінале", належать до неперевершених проспівів на нашій концертній естраді.

На сорочинці платівок представлено портрет Менцінського та світлинки з опер Рихарда Вагнера, в ролях Трістана й Зігфріда, у яких він колись добував собі лаври. Там же й поміщена обширна біографічна замітка про нашого великого співака, чия п'ятдесятиріччя з дати його смерті саме й відзначаємо.

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НЕ ТАЛЕРГООФ А ГМІНД

У "Свободі" з 7-го листопада 1985 року, ч. 214, у статті К. Крупського п.н. "У 41 річницю смерті Великого Митрополита" зайшла мала помилка, яку бажаю спростувати.

Шановний автор пише: "Уже від багатьох років вбивав мене в пам'ять спогад покійної вене письменниці Катрі Гриневичової, в якій вона описала нужденні умовини в таборі інтернованих в Талергоф, де на злочинні доноси ворогів,

опинилися багато тисяч Богу винних наших селян". Насправді ця подія сталася в таборі для вивселення з т. зв. воєнної полоси, вірних підданців, "найякіснішого шара" сини яких, чоловіки й батьки гинули на фронтах, а матері, жінки й діти вимирали в нужді в таборі Гмінд, долина Австрія.

Я була тоді з матір'ю в таборі, де вона учительвала. Я була малим підпрост-

(Закінчення на стор. 3)

Люди́ла Воля́ська

ГЕРОЯМ БАЗАРУ

(До 64-річчя трагедії під Базаром)

Другий Зимовий Похід, що має назву також Листопадовий Похід та Львовий Похід, відбувся в листопаді місяці 1921 року, коли Уряд УНР, Української Народної Республіки, і його Діва Армія перебували уже в Польщі, де Армію було роззброєно недовідомо українським союзником. Польською, у боротьбі з червоною Москвою. Але на Україні не вгамувався рух, тому й був подуманий цей сміливий план рейду в запліла большевиків з метою скоординувати повстанські дії і привести до повалення совєтського режиму в Україні. Пише про це Енциклопедія Українознавства і подає, що Похід складався з трьох груп — волинської, подільської і басарабської. Кожна мала своє призначення.

Дві групи по запеклих боях, не з'єднавшись із третьою, повернулися назад до Польщі. Найзавзятішою була Волинська група. Вона вирушила в похід 4-го листопада і через три дні здобула місто Коростень. Далі дійшла на схід до села Леонтівки, але, втрапивши надію з'єднатися з подільською групою і на повновисну винуватину, повернула на захід. Під час повороту повстанці були оточені в районі містечка Базару большевицькою кавалерією Г. Котовського, і в бою під Малими Мінками 17-го листопада частина бійців полягла, а більшість потрапила до полону. З них під Базаром розстріляно 359 бійців 23-го листопада, а решту 84 старшин і козаків взято на муки до слідчих органів ЧеКа, де вони теж загинули мученицькою смертю, крім тих, що тоді "розкалясились". Їх знищило пізніше ГПУ...

Про трагедію Базару й гідну, героїчну поставу козаків написано багато надихаючих рядків українськими мемуаристами, письменниками, драматургами та поетами. Песа Микола Чирський "П'ятий рейд" була зокрема популярна на Західних Українських Землях і часто ставилася в театрах українських. Згадує цей Зимовий Похід у "Спогадах" протосей Петро Білон, Пінсбург, 1952, що випадково потрапили в мої руки. Тепер, коли ми все далі й далі відходимо від тих дат, і все менше й менше серед нас є учасників Визвольних Змагань, радше, коли тоби пошастить заглянути до цих книжок — дійсно джерел національної премудрості, і довідатися більше про цю добу, що так славно, хоч і трагічно записалася в історію України. Ось пише о. Білон:

"Коли ми були в таборах, до нас часто доходили чутки, що на Україні організується велике повстання проти большевиків. І козаків все говорили: "Ганьба сидіти тут! Краще смерть у бою з ворогом. Нас там чекають у муках і слізах батьки, матері, брати й сестри... Хай хтось веде нас!" — І почалась підготовка праці до цього походу ще в травні місяці 1921 року, а вже в жовтні того ж року виїхало з наших таборів 1400 безбоязливих героїв на повстання. Між іншим, з нашої 6-ї дивізії виїхало під проводом полк. Сушка найбільше число козаків. Пригадую, як перед виїздом деякі старшини й козаки приходили до мене і просили благословення для них та молитов за них, бо йшли з порожніми руками у страшний бій. Пішов я до бараку нашої гарматної бригади, де були зібрані всі воїни, що йшли на повстання, поблагословив їх і дав кожному на дорогу молитовник нашого видання... Коли я згадую це все, переді мною проходять постаті тих Лицарів-мучеників, що поставили собі Безсмертний Пам'ятник Слави у серцях всього свідомого українського народу на полях Базару. Моє серце й тепер сповняється великою радістю й гордістю, що я належав до 6-ї Стрілецької дивізії. Бо ж у числі 359-ти козаків-мучеників, яких большевики розстріляли, ніхто інший як козак нашої дивізії Шерба сказав катам: — "Я, козак 6-ї Стрілецької дивізії. Від себе й від усіх козаків, яких я знаю, кажу вам: ми знаємо, що нас чекає; і ми не боїмося смерті! Але до вас служити МИ НЕ ПІДЕМО! Коли ж ви нас поб'єте, то знайте, що за нас вам помститься увесь український народ! А коли до українських козаків дійде чутка про вашу

ганебну роботу, то за кров нашу вони будуть нищити ВСЕ, що має, хоч малий зв'язок з вами, каторжники! Ми боре́мося за ІДЕЮ! Знаємо, що багато з нас складуть голови, але твердо віримо, що ми переможемо! Ви це знаєте добре!.. Убивайте, каторжане!.. Ми — готові!.."

З 1400 осіб повернулося до цього одного табору інтернованих у Польщі всього приблизно 120 людей... Але повернулася з ними велика слава... Бій на ріці Зівідаль став легендарним, і дуже швидко по тому патріотична українська еміграція, розсіяна скрізь по західному світі, розпочала щорічні поминки-академії по поляглих героях Базару. Це відзначування, поруч такого ж поминання Героїв Крут стало добровільною повинністю для кожного українського патріота у вільному світі. Тут читалися доповіді, ставилися п'єси, співався надихальні пісні, декламувалися дивовірні поеми, які донедавна самі були учасниками цих боїв за Україну проти большевицьких банд, большевицького російського й "інтернаціонального" наброду. Із того великого багатства творів вирізняється особливий один — "До Базару" поема, учасника визвольної боротьби та ще й воляка, Олексія Коронавотина Стефановича. Перед нами начебто сценарій, цієї Хресної Дороги на сучасну Голготу України.

Клекотить боротьба, коли лютий, жорстоким дзвоном видзвонює сталь, скрикує льодом червоним — холоде Зівідаль!

Кулі до чола — як бджоли,
 Шаблі рубя.
 Солить сніги і солить
 Червона рота.

"Витривай, витривай, брате,
 У боротьбі!"
 Чотири гранати — для катів,
 А п'ята — собі.

Лютий жорстоким дзвоном
 Видзвонює сталь.
 Скрикує льодом червоним,
 Холоде Зівідаль.

Продовження буде.

УКРАЇНЬКА МУЗИЧНА ФУНДАЦІЯ

Ігор Соневицький
Цикль пісень у супроводі фортепіано

„ЗІВ'ЯЛЕ ЛИСТЯ”
до слів ІВАНА ФРАНКА

Збірка пісень в ціні 10.00 дол.
Популізі зі стейту Нью Джерсі при замовленні книжок забор-
в'язани додати до відповідної суми 6% стейтсового
податку.

Замовляти
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

**Український Конгресовий Комітет
Америци**
Відділ Пасейк-Берген
запрошує на

Святочну Академію
для відзначення

Листопадового Чину

та

**35-річчя смерті
ген. Т. Чупринки**

в неділю, 24 листопада 1985 р., о год. 5-й веч.
в Українській Централі в Пасейку, Н. Дж.
при 240 Hope Avenue

В програмі СВЯТОЧНА ДОПОВІДЬ ред. Р. Рахманіного та
мистецька частина у виконанні мішаного хору „ТРЕМБІТА”
під мист. керівництвом проф. І. ВЕНКЕ тамоподечих орга-
нізація П'яст Я СУМА.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ в НЬО ЙОРКУ
136 Друга Авеню — Дім Українського Визвольного Фронту

П'ятниця, 22-го листопада 1985 р., початок 7-ма год. веч.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР
О. Севастіян Соболев, ЧСВВ
Літературний псевдонім — ЗОРЕСЛАВ
УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

Проф. ІГОР ГУРИН	Слово про Автора
ІВАННА КОНОНІВ	Мистецьке читання творів
ТАМАРА КАРДАШИНЕЦЬ	Мистецьке читання творів
ЮРКО ФУРДА, фортепіано	Закорпатські мелодії

29-го листопада 1985 — Проф. Вол. Жила — доповідь — „ІВАН ФРАНКО І ОБІДІЯ”

Олбанська округа відзначила Листопадові Роковини

У неділю, 3-го листопада ц.р., в українській католицькій церкві св. Петра й Павла в Коговзі Н. Й., о. митрат Володимир Андрушків відправив Службу Божу в наміренні українського народу, сказав змістовну проповідь про Великого Митрополита Андрея Шептицького, про Листопадовий Зрив Першого Листопада 1918 року у Львові, після Служби Божої відправив панахиду за Слугу Божого Андрея Шептицького, померлих владик і священників, мучеників за Христову Віру, за героїв, поляглих за волю України. Також у Святопокровській церкві у Трою, Н. Й., о. Олександр Кенез відправив панахиду за Слугу Божого Андрея та всіх мучеників і героїв.

У Ватералті, в церкві св. о. Миколая, о. митрат В. Андрушків і о. Т. Гуманичкий відправили панахиду за сл. п. Митрополита Андрея і героїв, поляглих за волю України. Ветерани українських армій з прапорами тримали почесну сторожу. Прибула зорганізована в одностроях пластова мо-
лодь. Українці з Ватералті, Коговзі і Трою заповнили церкву.

Після панахиди відбулися в церковній залі святочні Листопадові сходи. Від

імені Окружного комітету відділів УКА Олбанської округи Яків Спак відкрив сходи, згадав про велику історичну подію-відновлення української державності по довгих літах неволі пам'ятного дня Першого Листопада 1918 року у Львові та закликав встати з місць і хвилюючи мовчання вшанувати поляглих героїв. На його заклик присутні відповіли гми українських січових стрільців, Василь Боднар прочитав наказ у 67-мі роковини Першого Листопада, в якому з'ясував цей великий день в історії України, що його так святочно відзначають українці у вільному світі, та побажав, щоб ми це дочекалися святкувати його на рідній вільній землі. Українським національним гимном закінчено святочні Листопадові сходи. Закінчуючи свято, Яків Спак подякував присутнім за численну участь.

Листопадівськ.

Не Талергоф...

(Закінчення зі стор. 2)

ком, але відвідини Митрополита добре пам'ятаю. Скоро після тої події табір злікадували, а люди вернулися на спустошену війною землю. В 1917 році Талергоф, мабуть, вже не існував...

Дарія Витанович

Берклі Гайтс, Н. Дж.

Наукова Рада при СКВУ

ділиться сумною вісткою з Українським Громадянством, що 2-го листопада 1985 року в Парижі відійшов у Вічність

сл. п. проф. д-р

Володимир Кубійович

найвидатніший український географ і демограф, один з провідних організаторів українського наукового життя, голова НТШ в Європі, головний редактор Енциклопедії Українознавства.

З великою пошаною відзначаємо його працю для української вільної науки.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Президія Наукової Ради при СКВУ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 15-го листопада 1985 р., по короткій і важкій недугі, упокоївся в Бозі на 64-му році життя

наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО І БРАТ

сл. п.

ДІОНІЗІЙ СМОТРИЧ

ПОХОРОН відбувся у понеділок, 18-го листопада 1985 р. на українському католицькому цвинтарі св. Духа у Гемптонбургу, Н. Й.

Запущені у смутку:

дружина — ОЛЕНА
син — ЗЕНОН з дружиною ШАРПІН
син — ОРЕСТ
сестра — КАТЕРИНА БУК з чоловіком АНДРЕЄМ
та ближча і дальша Родина в Америці і Україні

МАРІЯ КЛЕК
з дому БУРГГАРД
народжена 13-го листопада 1926 року.

Запишилася в глибокому смутку:
дорогого мужа ІВАНА
улюблених синів: ІВАНА, АНДРІЯ І ЮЛІЯ
сестру — АННУ
братів: ІВАНА, МИХАЙЛА, МІСЬКА І ЮСІФА
Нехай Всевисшій візьме її душу у свою опіку, а для нас
запишеться Вічна Пам'ять!

бл. п.

Ділимося сумною вісткою,
що несподівано,
22-го жовтня 1985 р.
відійшла від нас
на Вічний Спочинок

Муж — ІВАН КЛЕК

**КАТЕРИНА ІВАНІВНА
ДОРМІДОНТОВА-
ПЕЩУК**

довголітній лікар в Україні, Польщі, Німеччині та Америці.

ПОХОРОН відбувся 29-го жовтня 1985 р. з православної церкви св. Андрія у S. Bound Brook, N.J. на православний цвинтар при церкві.

Горем прибиті:

донька — ПЕЛЯ
зять — ДІМІТРО ДЕМЕДЮК
внучка — ОКСАНА
внучка — НАНА

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів та Знайомих,
що 27-го жовтня 1985 р. заснула навіки
наша Дорога
МАМА, ТЕЩА ТА БАБУСЯ

бл. п. д-р

Широ вітаємо достойних членів фундації Фундації УВУ, відомих українських підприємців і щедрих жертводавців на українські національні, наукові і виховні цілі. Пам'ятаємо Миколу і Марію Бойчук, які з черговою жертвою 10.000 дол. піднесли свій ПОСТІЙНИЙ СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД (ПСФ) при фундації УВУ до 62.270.00 дол. Із процентів зложеного ними капіталу на їх ПСФ в їх імені приділяється щорічно декілька стипендій на студії в царині українистики.

Нам щадливо прийшло привітати нових членів меценатів, а саме: Михайла Кладочного; Романа Воппеля; і Ольгу Пешуку.

Вітаємо зокрема щиро наших достойних фундаторів, меценатів і членів, які постійно розбудовують свої фонди, — стипендіальні фонди, а саме: фундації Миколу Поповича, Канада; Павла Німця; Ореста і Марію Гладких; Миколу Савчука; інж. Остапа і Ірену Захарків; Федора Олійника. Меценати: Пресвященний Владика Лостеня; Прісню Витановичу і д-р. Ірену Гребеняк; членів: інж. Володимира і Галину Балабан; д-р. Степана і Ірену Німця; Укр. Фед. Кред. Кооп. „Самопоміч” в Нью Джерсі; д-р. Марія Фішер-Слиж; Андрія Чорнобіля; д-р. Ярослава і Стефанію Бернанді; інж. Романа Грєба; д-р. Романа і Івану Кисілевських; інж. Ярослава і д-р. Олександра Ткач; Романа і Анну Чорнобіля; Галину Костюк.

Щиро і дружно вітаємо нових членів фундації, а саме: д-р. Олега і Софію Кудрик; Івана і Ксеню Лукчанчик; Анну Політню; Вікторію Новотну; Володимира і Вікторію Кнос; і сотні постійних і нових жертводавців на українську науку через фундацію УВУ.

ПОДАЄМО УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ ЦЕРГОВИЙ СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ФУНДАЦІЮ УВУ в АМЕРИЦІ

Бойчук, Микола і Марія 10.000.00 / 62.270.00; Попович, Микола / Канада / 3.000.00 / 15.005.00; Німеч, Павло 3.000.00 / 9.005.00; Гладкий, Орест і Марія ПСФ ім. Нестора Когутяка 2.400.00 / 3.000.00; Левицька, Ольга 1.000.00; Пресвященний Владика Лостеня, 750.00 / 1.930.00; Витановича Прісню 500.00 / 1.730.00; Савчук, Миколаслав 500.00 / 2.300.00; Воппель, Роман 250.00 / 1.035.00; Кладочний, Михайло 200.00 / 1.130.00; св. п. д-р. Політню, Юлія і Анна 200.00 / 800.00.

По 100.00 дол. зложили:

Андрушків, Марія; Андрушків, Марія; інж. Балабан, Володимир і Галина / 900.00; Віхорек, Михайло і Марта; Головинський Василь, д-р. Гребеняк, Ірина / 1.350.00; д-р. Джуль Павло і Ірена; мгр. Залуский, Володимир і мгр. Наталя; д-р. Залуский, Теодор і Міра; інж. Захарків, Остап і Ірена / 12.400.00; Клуб „Діброва” в Нью Йорку (Володимир Ройович — голова); д-р. Когутяк, Всеволод і Лідія; Котляр, Петро і Зоряна; Костка, Михайло і Анна; Костюк, Галина / 835.00; д-р. Кудрик, Олег і Софія / 500.00; Ліщинський, Василь і Віра; Лозинський, Михайло і Ерна; Лукчанчик, Іван і Ксеня / 530.00; д-р. Мацюрак, Андрій; Мізак, Богдан і Марія; Млинко, Ярослав; д-р. Німця, Степан і Ірена / 600.00; Новотну, Вікторія / 505.00; д-р. Очеретко, Ярослав; Панков Петро і Левка; д-р. Петришин, Володимир; Пистряк, Катерина; Поритко, Оксана; Свищук, Іван; Смайлі, Михайло; д-р. Стецьків, Євген і Ніла; Ройовський, Володимир і Стефанія; Рак, Роман; Романовський, Володимир і Наталя; Слиж, Володимир; Укр. Фед. Кред. Кооп. „Самопоміч” Н. Дж. / 800.00; Телега Лєса; д-р. Фішер-Слиж, Марія / 830.00; Хіч, Олександра; Чорнобіля, Андрій / 660.00; д-р. Щербанько, Юрій і д-р. Ярослава; Юркевич, Казимир; д-р. Рубанський, Михайло і Джован; Лебедович, Ігор / 80.00; Вертипорх, Юлія / 60.00.

По 50.00 дол. зложили:

д-р. Бернанді, Ярослав і Стефанія / 600.00; Благий Іван — адвокат Бюрок, Миколу; Ваврик, Христина; д-р. Дурбак, Христина; Гришак, Петро і Рік; д-р. Граб, Роман / 805.00; Н. Н. Чикаго; Дземіков, Олександр; Думка, Михайло; Жирок, Галина; Кашуба, Степан; д-р. Клебович, Володимир; Кнос, Володимир / 510.00; Козбур, Тарас і Ксеня; д-р. Леви, Ніль і Люба; Лехіцький, Михайло і Катерина; Луцишин, Тереса і Миколу; д-р. Марчук, Василь і Оксана; Новак, Петро і Соня; Новак, Юрій; Носенко, Василь і Дарія; Овчинник, Марія; Островський, Володимир; д-р. Павлічка, Іван; Пригар, Микола; д-р. Кисілевський, Роман і Івана / 980.00; д-р. Салж, Василь; Татарин, Микола і Анна; Тимець, Михайло і Анна; інж. Ткач, Ярослав і д-р. Олександра / 870.00; Третяк, Андрій; Українська Мігранська Ліга; Філішак, Осип.

**ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
з великою приємністю і вдячністю інформує
УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ у ВІЛЬНОМУ СВІТІ
ПРО ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ**

ТРАВЕНЬ — СЕРПЕНЬ 1985

д-р. Фольварків, Оксана; Храпливий, Андрій і Марія; Чорнобіль, Роман і Анна / 550.00; д-р. Гелета, Ярослав 30.00; Загородний, Параня 30.00; Лукінович, Філарет (збірка з нагоди нарад видав. ком. видання книжки „Добуша”, Чернівці 30.00.

По 25 дол. зложили:

Артюшенко, Юрій; Бабенко, Антін; д-р. Базюк, Володимир; Бєверський, Іван і Оксана; Бєдир, Василь; Білан, Іван і Марія; д-р. Богданович, Роман; Бойко Федір; Брикович, Теодор; Володимир; Була, Іван і Галина; Венгер, Михайло і Пелагія; Винник, Іван і Софія; Вісоцький, Роман і Дарія; Вонторський, Олександр і Софія; Відділ УКА в Гемонді, Індія; Гаврилюк, Гордон і Марія; Голік, Іван і Софія; Гордієнко, Неоніла; Грабець, Роман і Мирослава; д-р. Грицелак, Юрій; Грицал, Петро і Зеня; Гребельський, Стефанія і Надія Гіна; Григорій і Анна; Глух, Роман і Валентина; Гулак, Василь; Гут, Іван і Анна; мгр. Данчук, Павліна; Дзюба, Володимир; Дзюба, Корнель і Емілія; Дозорська, Марія; Допинський, Любо; Дурбак, Микола; Забровський, Алекс і Ольга; Закарєвський, Андрій і Лідія; Карий, Володимир; Качор, Софія; мгр. Качор, Богдан і Ірена; Керницький, Роман і Ольга; д-р. Кіндрат, Іван; Кіт, Іван і Марія; Кобилицький, Володимир; Кобзар, Ольга; Когут, Роман; д-р. Когутяк, Володимир; Козак, Уляна; Козак, Ярослав і Катина; Конох, Дарія; Комар, Союзит і Ірена; Крупиский, Андрій; д-р. Куйдич, Іван і Ніна; інж. Кульчицький, Богдан і мгр. Христина, Лєба, Геральдівна, Лєва; Богдан; Лєвченко, Олександр; Лотоцький, Михайло і Олена; Мак, Мирослава; Макал, Іван; Маско, Ярослав; Мельник, Михайло і Параскевія; інж. Мельник, Юрій і Ярослав; Москвін, Степан; д-р. Мостович, Леонід і Оксана; Незнаний, Петро і Катерина; Нішук, Віліям; Обаранець, Євген і Лєса; Смаль, Олександр; Олійник, Федір / 15.330.00; Омельченко, Григорій і Олександра; о. д-р. Пелєх, Володимир і Неоніла; д-р. Перейма, С.; Покора, Стефан і Стефанія; Прийма, Володимир; Присяжний, Ярема; Ремонд, Решетилівка; Ірена; проф. Романішин, Роман і Лєса; Романовська, Олена; Рудницький, Михайло і Наталя; Савків, Володимир і Оксана; Савчик, Ірена; Савчук, Стефанія; о. Селетина, Артем і Олександра; Соцько Євген; Стек, Василь; Татунчак, Юлія; Теодоровський, Микола і Марія; Терпак, Михайло і Люба; Троян, Петро; Турчиновський, Володимир і Пільдегард; Федінін, Володимир і Ореста; д-р. Халула, Лев і Таня; Хромак, Дмитро і Івана; Черепанков, Стефанія; о. Шараневич, Еміль; Шкоруда, Стефанія; Шур, Любомир і Олександра; Юсип, Іссая і Валентина; Янда, Макал; Яріш, Андрій; Яровенко, Богдан і Марія; Яхно, Ольга.

По 20 дол. зложили:

Бачинський, Юлія і Оксана; Воробець, Зеновія; Воронка, Василь; проф. Гаюк, Гліб і Зоя; о. Громіс, Семен; Данчевський, Теодор і Ассунта; інж. Кмета, Ігор і д-р. Надія Тєрєбух Кмета; Ковалів, Роман і Бронислава; Криспінат, Семен; Лаврів, Василь; Лазарчук, Роман і Марія; Микитин, Микола; Михайлів, Володимир; д-р. Миківський, Мирослава і Анна; Ожга, Миколу; Скоробач, Василь і Ірена; Славко, Мирослава і Олена; Терпачів, Катерина; о. Ткачук, Іван; Школар, Томас і Анна; Юрків, Ольга; Ячик, М.

По 15 дол. зложили:

Аврамчик, Микола; Андрєвдів, Микола і Галина; Андрєвцє, Василь і Марія; Арпінський Іван; Бадяк, Роман і Ірена; Барфусс, Юрій і Олена; Бачинський, Андрій і Марта; Березюк, Олена; Білецький, Юлія; Біловус, Стефан; Благіткі, Ірена; Бодель, Микола; Боднар, Михайло; Бук, Андрій і Катерина; Буцма, Євген і Євлія; Буцук, Марія; Василіна, Євген і Параскевія; Вацик, Матвій і Марія; Винник, Іван (Чикаго); Вісоцький, Марія; Вірло, Славо; Вішка, Семен і Марія; Волощук, Ярослав і Сусяк, Микола; д-р. Гаврилюк, Орест і Анна; о. Галада, Петро і Олена; Ганушевська-Галада; Гайвас, Аскольд і Надія; Гайовий, Федір і Марія; д-р. Гарбовський, Богдан; д-р. Гарматій, Миколу і Маргарета, Гасяк, Семен; Гац, Роман; Гікавий, Михайло і Наталя; Гіндій, Володимир; Гордінський, Роман і Василіна; генерал Григоренко, Петро і Зінаїда; Грицелак, Пантелеймон і Дора; інж. Гопля, Роман; Дешик, Володимир і Тілія; Дізаєк, Іван і Анна; Добрянський, Іван і Констанція; д-р. Дорожинський, Лев; Доросі, Анна; Дразньовський, Анна; Дула, Іван; Дякун, Андрій і Гертруда; Завіцький, Микола; Заричний, Стефан; Іваський, Володимир; Казанівський, Юрій і Оксана; Калітська, Павло; Кануста, Федір; Кецак, Дмитро; Кізіма, Володимир і Каті; Кобзар, Юрій і Ірена; Коваль, Дмитро і Дана; Ковальчук, Роман і Ансія; Кодиш, Розалія; Колін, Іван; Колтунюк, Орест і Антоніна; Кондра, Богдан і Мирослава; Колішук, Роман і Маргарета, Корлатович, Павліна; Корсун, Федір; Кравець, Юрій; Круликівський, Іван і Євгенія; Кудук, Ярема і Марія; Кузьмич, Павло і Таня; Кузьмович, Денис; Курілія, Зеня; Кузьмич, Анна; мгр. Луцький, Олександр; Людкевич, Євген; Мандюк, Володимир; Мартинюк, Олена; Марченко, Петро і Елен; Мельник, Дмитро; Мельничин, Василь і Юлія; Михайлишин, Семен і Софія; Мудрий, Василь і Дарія; Мулькевич, Марія; Нікула, Теодор і Новіцький, Андрій і Марія; Павлюк, Олександр; д-р. Палівор, Василь і Марія; Палієнко, Павло і Олександра; Пахолок, Ігор і Бріджид; Паш, Юрій; Паленчик, Ірена; Петро Ярема, Фюнерал гом; Петрушак, Ярослав; Покулицький, Волтер і Люба; Поінсет, Давид і Юлія; Поліщук, Юрій; Полон, Франк; Полюца, Василь і Галина; Попович, Володимир і Юстіна; мгр. Прокопович, Володимир; Рудик, Ірена; д-р. Савицький, Юрій; Садик, Михайло і Марія; Самбоя, Степан і Мерилін; Саміленко, Василь і Віра; Свердло, Руссел і Алєкс; Сенічук, Юрій і Христина, Світлична, Надія і Павло; д-р. Сеніця, Павло; д-р. Сенковський, Теодозій; Серафін, Ісидор і Софія; Сирко Еліас; о. Скріпковський, Петро; Скоробко, Алекс; Снігір, Іван; Сосак, Михайло; Степанків, Ярослав; Сторошенко, Федір і Софія; Ткач, Павло і Параскевія; д-р. Трач, Роман і Надія; Федак, Євген і Теодозія; Федінський, Андрій; Фотій, Олександр; Ханас, Зубаль; Харченко, Іван і Євгенія; Цєбрий, Григорій і Дора; Чепурківський, Марія; Шандор, Іван; Шарій, Борис; Шафран, Євген; Шашло, Галина; д-р. Шевчук, Юрій і Надія; Шинда, Петро; Шраневич, Юрій і Оксана; Ярко, Анна.

По 10 дол. зложили:

Балабан, Євген і Софія; проф. Барагура, Володимир і Марія; Баранець, Іван; д-р. Біляк, Роман; Борис, Іван; Бурак, Петро; Винницький, Ярослав; Вінич, Віктор і Надія; Грибик, Василь; Давиденко, Алла; Дуб, Михайло; Гертруда; Єфремов, Галина; Жовнір Івана; Зап'яла, Іван і Ст.; Захарків, Марія; Зубаль, Стефан і Марія; Кобзей, Іван; Куртис, Тимотій; Мартиненко, Михайло і Антоніна; Машківан, Данило і Анна; Мельник, Марія; д-р. Мосійчук, Іван; Н. Н. Філадельфія; Насипаній, Ева; Полонюк, Михайло і Катерина; Ромах, Микола і Марія; Слішко, Анна; Табачук, Василь; Турчин, Андрій і Ірена; Шмукляк, Василь і Анна; інж. Яримович, Ярослав і Ірена; Василькевич, Катрія 7.00; Кашин, М. П. 7.20

По 5.00 дол. зложили:

Анкар, Кароль і Стеля; Багрей, Василь і Марія; Баричкий, Микола; Басичинський, Володимир і Ірена; Гриньків, Володимир і Ольга; Глушак, Юрій; д-р. Думенко, Снігір і Пєо-

реттє; Івашенко, Марія; Качмар, Іван; д-р. Логуш, Юрій і Діана; Мавєський, Володимир і Анна; Микалп, Юлія; Саварук, Іван; Телішевський, Іван; Філі, Михайло; Шлюка, Степан; Яворський, Іван; Проць, Наталя; 2. Баранович, М. 1.00;

В літньому семестрі 1985 р. при Вашій щедрій допомозі фундація УВУ виплатила 145-ть стипендій на різні студійні програми УВУ. Зокрем а на предметі заборонені в Україні, або мало і рідко доступні на Заході. Стипендіанти були молоді українські студенти, які походили з різних країн Європи і Америки (Бельгія, Англія, Голландія, Швеція, Франція, Німеччина, Австрія, Італія, Польща, Чехословаччина, Югославія, Бразилія, Канада і ЗСА). Між ними було декілька чужинців, які студіювали українську мову, історію, музику.

Стипендії значаїно покрили оплату навчання і кошти проживання в українському гуртожитку.

Фундація фінансувала перший академічний курс для студентів з європейських країн (Порівняльний Фольклор, українські народні пісні і танцювальні), який пройшов дуже успішно.

Курси на УВУ і різноманітні екскурсії по історичних місцях Європи закінчили в Україні, як наприклад, студійна програма **СТЕЖКАМИ БАТЬКІВ ПО ЄВРОПІ (СБЕ)** — не тільки усвідомлюючи впливають на студентську молоддь, але і приносять моральні і практично-політичні користі для української спільноти. **СТЕЖКИ є своєрідним вишколом молоді провідної української зміни.**

При допомозі щорічної студійної програми **СТЕЖОК**, минулого року поставлено **ПРОПАМ'ЯТІ ПЛІТУ** у концєрти Дахау, проголошено творення **ІНСТИТУТУ УКРАЇНСЬКОЇ МАРТИРОЛОГІЇ**. В 40-у річницю боїв від **БРОДАМИ І МОНТЕ КАССІНО** — зложено квіти на могиліх воїнів — українців в Фельдбаху і Монте Кассіно.

Цього року в Америці, а згодом 21-го липня в концєрти Дахау гідно відсвятковано 40-у річницю визволення українських політичних в'язнів з гітлерівських млинів смерті, а 25-го липня з відповідною програмою і Панахидою вшановано поляглих воїнів-українців на Монте Кассіно. Ця акція згодом підхопила і вся українська спільноти.

Допомога б ближчим з Польщі: по лінії педагогічно-навчальній фундація фінансувала три курси англійської мови і один укр-англійський а вистав на проміжці цього року тобто 3-х семестрів на УВУ в Мюнхені. Курси пересічно відвідувало около 50-ти студентів. Це є не тільки підготовка у дальшу мандражу, але, в першу чергу, пошток інтерєгу а в українську спільноту.

Студентський комітет при фундації УВУ „Дахау і Монте Кассіно” розгорнуло акцію збирання матеріалів і свідчень про українських жертв в Другій світовій війні та коначно потрібні для нашої не тільки самооборони сьогодні, але і відносні та наступу. Щоб раз а з завжди здемакувати заті Москви і її вислужників. Далше зберігати ці документи для майбутніх поколінь, — бо з розчисленням на молодь і грядучі покоління іде ворожий наступ. Ми мусимо усвідомити українську спільноту і світ, що в боротьбі з нацизмом Україна потерпіла найбільш жертв в людях і майні.

Крім 145-ти стипендій, фінансування 3-х семестрів для біженців, фундація дала **ДОТАЦІЇ** на видання збірника матеріалів „Васарівський Конференція”, збірника конференції „Розстріляні в Україні” у французькій мові, які УВУ ініціювала і організувала одну спільно з Інститутом славістичних студій при Сорбоні, а другу з Національним Інститутом східних мов і цивілізацій при Сорбоні. Рівнож дано дотацию на продовження передруків мовної серії за ред. проф. Олексі Горбача.

Крім Ви ще не виспали своєї жертви на многотранну працю фундації УВУ, — **ЗРОБІТЬ** це сьогодні чи завтра, щоб долучитися до спільної громадської і національної дії.

Всі пожертви і данки на фундацію УВУ, на постійний чи одноразовий стипендіальний фонд — можна відігнати від податку.

Чеки просимо виписувати на: **UFU Foundation та висплати на адресу фундації УВУ.**

**Ukrainian Free University
Foundation, Inc.**
203 Second Avenue • New York N.Y. 10003
Проф. Петро Гой
голова фундації УВУ

д-р Ярослав Мошук
скарбник фундації УВУ

